GAZETA KRAKOWSKA

Nro 16.

We Srzodę Dnia 25 Lutego 1801.

Z Wiednia d. 18. Lutego.

J. C. K. Mość raczył jeneralnego nadwornego skarbu kasiera, Emanuela Sammaruga, przez wzgląd na 50 letnie wierne iego zasługi wielkim medalem złotym z takimże łańcuchem nayłaskawiey zaszczycić, który mu przez ministra skarbowego hrabię Saurau oddany został. — Podobnież raczył J. C. K. M. udarować złotym medalem wartości 25 czer. zło. Jakóba Gampper, Inspruckiego galernika i traktiera, za uczynione istotne przysługi w przewożeniu skarbowych rzeczy.

Właściciel państwa Budischau w Morawii, konsyliarz Morawsko Szląskiego gubernium, P. Stettenhofen, który iako członek stanu, miał według przypadłego na niego podziału dostawić do legionu Morawsko Szląskiego 11 ludzi i 1½ strzelca, dostawił z patryotyczney gorliwości 14 ludzi i żołd dla nich wypłacił, tudzież zwerbował iednego uczonego strzelca daiąc mu 30 ryń. na rękę, i na czas iego służby po 6 kr. na dzień dokładki mu zapewnił. Daley gdy podeszły wiek iego nie pozwolił mu stawić się osobiście na obronę oyczyzny, zalecił Arcy Xciu Jmć Karolowi swego zięcia, porucznika Baratta w regimencie Anspacha kieryśserów, którego Arcy Xzę Jmć kapitanem w legionie postanowił, z rozkazem żeby wszyscy poddani Stettenhofa w iego kompanii umieszczonemi byli. Kapitan ten okazał także w tem swoy patryotyzm, że dostawionych przez swego teścia 14 ludzi swoim kosztem umondurował. Z powodu tego patryotycznego czynu Arcy Xżę Jmć Karol, napisał własną ręką z St. Pölten pod d. 28 Grudnia następuiący list do konsyliarza Stettenhofen:

" Osobliwiey szacowny Mci Panie! Uprzeymy WPana list pod d. 20 Grudnia odebrałem. Z szczególnieyszem ukontentowaniem wyczytałem w nim patryotyczny iego postępek, w dostawieniu zamiast przypadłego nań kontyngensu, 14 ludzi do legionu, z złożeniem dla nich miesięcznego żołdu 17 ryń. Zasyłam WPanu wdzięczne

moie za to podziękowanie, zapewniaiąc oraz, iż będzie dla mnie ukontentowaniem mieć wgląd na iego syna. Zaręczaiąc Mu szczególnieyszy mój szacunek zostaię

WPana dobrze życzliwy,

Karol.,,

D. 17 Kwietnia roku przeszłego była w zamku Lersenberg dana kantata dla wsparcie tyrolskich obrońców oyczyzny, i zebrana z niey kwota 108 ryń. 37 kr. do tuteyszego gubernium odesłana została.

Gubernium niższey Austryi dało Jakobowi Selberer, pochwalny dekret za wprowadzenie ogniowych sikawek i rozkrzewienie owocowych drzew, co ma innym służyć za zachęcenie.

D. 13 t. m. umarł tu przeor bonifratrów, Niward Wachtl, którego stra:y nie tylko tuteyszy klasztór, ale cała prowincya bardzo żałuie, przykładał się bowiem przez 25 lat do pomnożenia dobra tego zakonu.

Z Gratz donoszą, iż bataliony ochotników Styryi zostały d. 12 t. m. rozpuszczone i powracaią do swych domowych prac. Lubo zmiana okoliczności niepozwoliła styryyskim ochotnikom wyruszyć w pole, okazały iednak dosyć iasno przychylność swoią do monarchy i kraiu.

Z Londynu d. 3. Lutego.

W niższey izbie parlamentu wnosił wczoray P. Watkin, William Wynne adres podziękowania Król: " Poiednoczenie Irlandyi z Anglią, mowił on, powinno każde serce nayżywszą przeiąć radością. Im niespokoynieysze względem tego były przedtem w Irlandyi umysły, tem się bardziey to dziś odmieniło, gdy nawet w samymże Dublinie duch niespokoyności zupełnie ustał. Co do okoliczności połnocnych, każdy chętnie poklaskiwać będzie wyrazom Króla Jmć i z ochotą wszelką do tego poniesie wsparcie. Systema neutralności, iest ulubionym systematem uporczywego naszego nieprzyiaciela, i dla tego samego musiemy mu wcześnie zapobiegać, a bardziey ieszcze położyć skuteczną tamę należałoby nam gwałtownościom przemocy, i nieprzyiacielskim zamachom mocarstw połnocnych. Co się tyczy pieczołowitości względem mieszkańcow W. Brytanii, przy teraźnieyszey wysokiey cenie żywności, pewny iestem, że każdy gotow iest swoią pokazać ochotę, zwłaszcza, gdy ci przez długie i cierpliwe znoszenie zasługuią na tem większą litość i staranność. — " P. Cornvallis popierał ten wniosek ,, Gwałtowność, mowił on i sprzymierzenie się mocarstw połnocnych do ziszczenia dawnych i zatwierdzonych praw marynarki brytańskiey są to zamachy, ktore nieodwłocznego uzbroienia koniecznie wymagaią. Spodziewam się że parlament wspierać będzie zamiary Króla Jmć w utrzymywaniu naszey na morzu samowładności, ktorey pomyślność i świetność naszą winniśmy, i nie dopuści gasnąć zapałowi, aby olbrzymiem krokom zdobyczy i panowaniu chciwego nieprzyiaciela skuteczną tamę położyć."

P. Grey powstał przeciw temu: " Mowię odezwał się z szczerem ubolewaniem nad smutnem położeniem kraiu naszego. Ci którzy dotąd mowili, nie rozpędzili bynaymniey moich troskliwości. Nieznayduię żadnego powodu do nadziei odmieniciney polityki w mowie królewskiey, żadnego pozoru do przedsięwzięcia lepszych śrzodkow niż dotąd były używane, które na nas tak wiele klęsk ściągnęły. Nad pierwszym mowy królewskiey punktem wzglę-

dem poiednoczenia narodow niechcę tu w żadne wdawać się roztrząśnienia, ale ponieważ rozrożnione widzę w tey mierze zdania, powtarzam moie oświadczenia, że proiekt roku 1782 dla iedności i dobra obu narodow był naydogodnieyszy. Szerzące się odtąd złe w Irlandyi nie wypływa z tego źrzodła, iak udawali niektòrzy, ale zu siłowania nieustannego aby zapewnioną przytłumić niepodległość. Zacny Baron powiada, że duch przeciwieństwa iuz wygasł; ale ta spokoyność iestze skutkiem radości, czyli też terroryzmu? a ieżeli prawdziwie spokoyność w Irlandyi panuie, dla czegoż te ostre przymusu prawa dotąd złagodzonemi nie są? Irlandya była spokoyną przed proiektem ziednoczenia; czyli ninieysza spokoyność iest skutkiem ustalenia onego, ieszcze nie iest zupełnie roztrzygnione. Tymczasowo życzyłbym sobie znaleść w mowie królewskiey wolnieyszą względem Irlandczykow politykę, a nayszczególniey względem katolikow, do czego Irlandczykom nadzieię dano, a przez co wszelakie roziątrzenie i niespokoyność byłyby wygaszonemi naypewniey. Co do 2go punktu królewskiey mowy, który zacny Baron rozbierał względem postępku Rossyi i innych mocarstw północnych iestem innego zdania. Ministrowie sami dobrowolnie dali do tego powod. Odezwa Petersburskiego dworu wyraźnie uskarża się na złamanie ugody odstąpienia Malty. Tymczasem utrzymuie kanclerz podskarbi, że pretensye Rossyi do Malty w cale nie mogą mieć mieysca. Tenże popiera nieuchronną konieczność woyny dla utrzymania rownowagi w Europie. Woyna ią zniszczyła. Gdy Francya do naywyższego stopnia potęgi się wzbiła, a Cesarz niemiecki do zawarcia pokoiu przymuszonym został, nie byłoby złą radą mieć Rossyą przyiaciołką na śrzodziemnem morzu. Względem Danii i Szwecyi życzyłbym, abyśmy nieco spuścili z tonu. Ja nie znam żadnych praw którymby umowa mocarstw północnych sprzeciwiać się miała, a przynaymniey ich podstawa: wolny okręt czyni maiętność wolną. Porożnieniom z Rossyą w roku 1740 też samę kray nasz dał przyczynę, rownież iak i w roku 1762 w czasie gdy narod pozwalać sobie takich bezprawiow w cale potrzeby nie miał. Przy końcu amerykańskiey woyny znowu się do tego wrocono, a tak dano powod do utworzenia się pólnocnego przymierza. Niezmienne przyrodzenia prawo podało rownie tę zasadę, a przez przeciwne mniemania rozni się czczy i pełen przywidzeń polityk od oświeconego radzcy państwa. Rownież i ia przekonany iestem że pożytki wszelkiey inney polityki przez prowadzące do tego skutki fałszywie obiecywane będą. Nie życzę, aby tryumfy Anglii na morzu miały bydź niesprawiedliwością splamione, chcę tylko, ażeby cokolwiek zastanowiono się, nim do nowey iakiey woyny związki czynić przyydzie, ażeby więcey nie trwoniono skarbow, i na daremno krwi nierozlewano. Potępiam tego, który się na niepraweść odważa, iż ona korzyść mu przynosi. Są czasy, gdzie iest mądrością, pewnych praw nie dochować i mniemam, że dzisieysza oświecona polityka toż samo czynić radzi. Nie mamy się czego ze strony Francyi obawiać, dopoki w blokadzie ich porty trzymać będziemy i dopoki ich marynarka nie czynną zostanie. Przez następuiącą woynę ściągniemy ogromne flotty mocarstw półno-

cnych które się z francuzkiemi połączą, zamkną nam ląd cały od Archangelu aż do Tagu, owszem do odnogi weneckiey nieznaydziemy spokoynego portu, gdzieby nasze okręty schronienie znalazły. Neapol bowiem i Portugalia nie mogą nic obiecywać, bo albo iuż są, albo w krotce do sprzymierzenia się przymuszonemi zostaną. Szacuię ia naszą marynarkę, ale gdy strzeżenie brzegow południowych Irlandyi iuż ią wiele morduie, iakże ią mordować nie będzie, gdy się połnocne mocarstwa z Francyą sprzymierzą? Wielką poniesiem szkodę, gdy nie będziem mogli nic na połnoc wywozić, przykro nam będzie znosić niedowoz potrzeb woiennych i żywności. Powinna izba w to weyrzeć, czyli ministrowie mogli temu zapobiedź, albo też czyli nierostropność ich stała się tego przyczyną? Myśmy sami napastowali Szwedow, i zamiast łagodności z dziką stawiliśmy się hardością. Przystąpienie do umowy Danii i Szwecyi i ich deklaracya wyraźnie iest skutkiem zaymowania onym okrętow. Czegoż się możem po ministrach spodziewać, ieżeli tak iak dotąd postępować będą? Nie będziemyż przymuszonemi wreszcie do tego, czego połnocne mocarstwa, iako prawa swego do morza żądaią? Domagam się od izby, ażeby wstrzymać dalsze ministrow kroki, które nam nic więcey procz klęsk nie sprowadziły. Widzieliśmy przy poprzedzaiących zdarzeniach, iak mnieyszość głosow tey izby większości mowę wytknęła i wyraziła, i sądzę, że rownie i teraz w podobnych znayduiem się okolicznościach. Wnoszę więc następuiący dodatek: ażeby izba prosiła J. K. M. o weyrzenie w stan siły narod: względem zagranicznych, ażeby w tem skuteczney udzielić rady; że izba chce wspierać Króla Jegomości, sposobem, któryby zapobiegł marnotrawstwu dochodow kraiowych, gdyby pretensye mocarstw były niesprawiedliwe."

P. Pitt powstał przeciw takowemu wnioskowi: — "Móy przeciwnik daie uwagę, że mnieyszość większością rządzi. Jeżeli przez to rozumie, że mnieyszość izby wykryła mniemanie większości, obstaię przy tem, wszędzie bowiem potrzebuią radzców i dowodzców, iedno w radzie drugie w uskutecznieniu nie odbicie potrzebne. Jeżeli zaś sądzi, że mnieyszość przez złe i opaczne sposoby iest kierowaną, tedy ia utrzymuię, że o to rządu obwiniać nie możemy. Przeznaczenie administracyi dało iey powagę, zaufanie, i moc użycia. Zamilczam tu o ziednoczeniu; gdy podług mego przeciwnika osobno nad tym zastanowić się trzeba. Całą moię uwagę zwrócę na związki z północnemi mocarstwy. Przeciwnik z wielkiem zadziwieniem powątpiwa, czy my mamy prawo przeszkadzać, aby neutralne okręty miały bydź nieprzyiacielowi pomocą, i potem, czyli to prawo wielkiey dla nas iest wagi; wnosi więc stąd, że my powinniśmy wyznać nieprzyiacielowi naszą niemożność do utrzymania tego prawa. Nieprzywodzi daley powodów, dla czego o tem wątpi. Oświadczam mu przeto, że prawo zabraniania przywozu dla nieprzyiaciela potrzeb woiennych iest równie dawne, iak kupiectwo. Przywodzę traktat z Francyą handlowy w roku 1787, czyliżeśmy tego w całey obszerności nie warowali, iednak to się nie stało, nie dla tego abyśmy to narzucali, ale iedynie dla szczególnych w tem nieprzyiaciela pożytków; to było tylko do-

czesnym zezwoleniem, które w woynie ustać musiało. Trzy przeciw nam sprzymierzone mocarstwa zawierały z nami traktaty, w których to prawo nayszczególniey obostrzonem było, iako główny przedmiot utrzymania traktatu w 1660 i 1671 z Danią i Szwecyą są tego dowodem, uroczyście było to uznane, zatwierdzone i dopuszczone. Wstrzymany był traktat handlowy z Rossyą, póki tego punktu nie zawarowała, i teaże był formalnie z nią w 1793 zatwierdzony. Przez dzisieyszą umowę, te mocarstwa zniesły tę zasadę, którą przyznały. Od roku 1780 gdy umowa między północnemi mocarstwy zawartą była, same go warowały. Szwecya i Rossya w swey woynie na wzaiem go zachowały. Dania nań przystała, gdy na nowo wspólnie uczyniono, azeby żadnego konwoiu, aż po zrobioney rzeczy, nie wysyłać. Traktaty prawo narodów i nasze dobro wymagaią utrzymania tego prawa, i usprawiedliwiaią go. Dzisieysze sprzymierzenie zasadza się na traktacie 1780, którego głowną było podstawą, wspomniane od mego przeciwnika zasady gwałtem utrzymywać. Dodaymy uzbraiania na Baltyckim morzu, a widocznie pokaże się, że ich zamiarem woyny iest przeciw nam nieprzyiaźń. Nie mamyż się postawić w stanie obrony, dla utrzymania praw naszych, i aby wymodz zadosyć uczynienie naszym poddanym za ich krzywdy? Żaden Anglik tego nie zaprzeczy. Czyliż mamy oczekiwać, poki oni nam swych zamiarów w urzędownych nie od kryią papierach, gdy ich postępki już tak mocno przeciw nam dowodzą nieprzyiaźń? Nie, zapewne. Minister wartałby ukarania, któryby wprzód nie zabiegał, niżeli niebespieczeństwo stanie iuż przed drzwiami i tylko wyglądał, aż nieprzyiaciele zmocniwszy się i zabespieczywszy przez swoie z Francyą ziednoczenie staną się nam groźnemi. Któż wymagać będzie, azeby nieprzyiacielowi dozwolić dosyć czasu, pokiby nie przygotował się do zniszczenia naszey potęgi. Nikt zaiste tak ślepym i oboiętnym nie będzie na dobro kraiu i nie powie: dozwólmy środków i sposobów wprowadzania do Brestu na zgubę naszą: niech bogactwa Peru do Hiszpanii płyną, niech potrzeby woienne z morza Baltyckiego spokoynie do obydwoch przychodzą. Możemyż za dopuszczeniem tego prawa pokoiu od Francyi spodziewać się? Wiem, że tego nikt nie powie. Nieprzyiaciel iest zapalczywy, ażeby się miał tym zaspokoić, dla tego chcemy iako Anglicy to prawo utrzymać. Nadto przeszkadza środkom, przez któreby dowoz dla niego potrzeb woiennych był wstrzymany, a rozlew krwi, z którego on czerpa środki do swych przedsięwzięć woiennych pomnaża. Pomiiam wypadki iakie stąd dla współczłonków administracyi wynikaią. „ — Doktór Lawrence mówił przeciw P. Pittowi. Podskarbi, mówił on, utrzymuie, że zasada, wolny okręt, czyni wolnem dobro, została zaniechana; lecz nie tak się rzecz ma, utrzymywała się ieszcze za rządów Królowy Elzbiety. Umowa mocarstw północnych nie iest żadnym wyraźnym nieprzyiaznym czynem. — P. Tirney mówił potem przeciw P. Dundasowi, o którym powiedział, że on wcale był nieczuły na rozlew krwi ludzkiey. — P. Dundas winszował mu znaniu tey ludzkości i poloru, i oswiadczył swoią pogardę dla wszystkich podłych i

ociężale nakręcanych potwarzow. Zalecał także obstawanie przy dodatku. P. Scheridan uważał, że P. Dundas sam siebie ganił. — Na proiekt P. Grey przystąpiono do kresek, który 245 głosow przeciw 63 odrzucony został.

Jenerał Abercromby miał z Rodu odebrać wiadomość, że przy teraźnieyszem obwarowaniu brzegów Egiptu wylądowanie iest niepodobne. — Przyydzie podobno wkrótce do zamknięcia dla nas portów Portugalskich. — Lord Nelson na okręcie S. Józef wczoray z Plimut do flotty kanałowey popłynął. — Okręt poselski, który w tych dniach z Dower do Kale poszedł, powrócił nazad, ponieważ mu nie pozwolono do Kale zawinąć.

Drożyzna żywności coraz idzie w górę; funt świeżego chleba kosztuie teraz 18 penców, funt cielęciny 11, wieprzowiny 12 i t. d. Dwa z Isle de France z bogatem ładunkiem od 20 i 18 armat okręty do naszych portów zawinęły. Zabrano w Plimut pruską galiottę z winem i gorzałką z Bordeaux do Hamburga przeznaczoną. — Lord Grenbelville został rządcą i kommendantem na przylądku Dobrey Nadziei mianowany.

Wyszła tu następuiąca odezwa królewska pod dniem 28 Stycznia:

" Gdy J. K. Mość postanowił embargo na okręta poddanych rossyyskich, duńskich i szwedzkich w portach W. Brytanii włożyć, raczył przeto za zgodą swoiey taiemney rady nakazać i ninieyszemi nakazuie, ażeby żadna osoba z państw J. K. Mci, pieniędzy lub wexlu, które iakiey winna iest zapłacić osobie z poddanych rossyyskich, duńskich lub szwedzkich, bądź za przewoz towarów, bądź też za inny iaki użytek, nieważyła się wypłacać, zwłaszcza gdy też towary na okrętach duńskich szwedzkich lub rossyyskich znayduią się wprowadzone, i embargu podpadły, albo które ieszcze w następnym czasie temuż losowi podpaść mogą, i do portów państw J. K. Mci bydź przyprowadzonemi, a to dopóty, póki wola J. K. Mci nie będzie oznaymiona, lub stosowne rozporządzenia wydane nie zostaną. „

Podpisano *Fawkener.*

Z Kopenhagi d. 7. Lutego.

Wczoray odebraliśmy pewną wiadomość, że nieporozumienia między Rossyą i Danią zupełnie iuż załatwione zostały. Kuryer wczoray tu z Petersburga przybyły przywiozł nam tę nowinę. Słychać teraz że rossyyski ambassador P. Lisakewicz wkrotce ma tu powrocić. Gdy iuż od dawna namyślano się nad tem, aby krążące pieniądze w królestwie i wszystkich Xięstwach do iednakiey przyprowadzić wagi, wybito zatem teraz dla królestw Danii i Norwegii sztywry tey samey wagi i podobnego stosunku, iak ślezwicko holsztyńskie podwoyne szellingi.

Podana na dniu 15 Stycznia przez lorda Grenwille szwedzkiemu i duńskiemu ministrom w Londynie nota względem włożonego na okręty duńskie i szwedzkie embargo, iest w następuiących wyrazach:

" Niżey podpisany pierwszy sekretarz stanu do związkow zagranicznych odebrał rozkaz od J. K. M. W. Brytanii, hrabiemu Wedell Jarlsbergowi i baronowi Ehrenswärdowi duńskiemu i szwedzkiemu przy dworze naszym ministrom, podadź następuiącą notę: J. K. M. z szczerym żalem powziązł wiadomość, iż w tym właśnie

czasie, gdy dwor petersburski naynieprzyiaźnieyszych kroków pozwolił sobie naprzeciwko osobom i własnościom poddanych J. K. M. oba dwory sztokolmski i kopenhagski ugodę, z tem mocarstwem, w celu utworzeniu zbroynego związku morskiego na pòłnocy Europy, zawarły. Chociaż okoliczności, wsrzod których ta ugoda ułożoną i podpisaną została, J. K. Mość względem przedmiotu, przeciw któremu ten związek iest zwrocony, mogłyby były w iakowem powątpiewaniu zostawać, tedy ta niepewność dziś przez oświadczenie się i postępowanie dworu Petersburskiego, a bardziey ieszcze przez świeże urzędowne oświadczenie dworu Kopenhagskiego zniknęłaby była. Wiadomo iest w iak nieprzyiacielskim zamiarze roku 1780 zamach zrobiony został, na wprowadzenie w brew W. Brytanii nowey praw morskich Xięgi, i popieranie gwałtem układu nowości, które nayistotnieyszemu dobru państwa angielskiego byłyby szkodliwemi. Z tem wszystkim Król Jmć W. Brytanii miał ukontentowanie widzieć dotąd, że nakazuiące i krzywdzące kroki całkiem uchylonemi zostały. Na początku teraźnieyszey woyny, dwor petersburski, który do utworzenia bywszego przymierza naymocniey się przyłożył, wszedł w związki z Królem Jmć W. Brytanii, które nie tylko z ugodą roku 1780 niebyły zgodnemi, ale owszem oney się sprzeciwiały; przyiął na siebie obowiązki, które zawsze ieszcze są ważnemi, i których uzupełnienia podług wszelkiey zasady wiary Król Jmć W. Brytanii przez cały przeciąg teraźnieyszey woyny ma prawo się domagać. Postępowanie J. K. M. względem mocarstw baltyckich, i wszelkie wyroki iego sądow w sprawach zaborow morskich, były zgodne i publiczne, iedynie przez takowe zasady kierowanemi, które przed rokiem 1780 postępkom wszystkich innych Europeyskich sądow morskich przewodniczyły. Nadto od żadnego z tych mocarstw nieodebrał Jego Król. Mość wiadomości, aby one miały w zamiarze odnowienie dawnego związku, aż dopiero teraz, gdy iuż ta umowa podpisaną została dowiaduiąc się oraz przez oświadczenie się iednego z umawiaiących się mocarstw, iż przedmiotem oney iest utwierdzić obowiązki, zaszłych w roku 1780 i 1781 umów. Niemasz iuż więc żadney wątpliwości, że zamiar ninieyszego związku i uzbraiania okrętów, które umawiaiące się mocarstwa z takim pośpiechem czynią nie iest inny, iak tylko postawić się w stanie do popierania przemocą swych pretensyy wszelkim zasadom słuszności przeciwnych, że toż samo mocarstwo, które gdy ieszcze neutralnem było, proponowało ten związek, będąc zaś w woynie zupełnie go odrzuciło, iako przeciwny naypierwszym źrzodłom potęgi i bezpieczeństwu W. Brytanii. Dowiedziawszy się Król Jmć o tych czynnościach, postępowałby przeciw dobru swoiego ludu, godności swego berła i chwale swey bandery, która przez karność, odwagę i zdolność podniosła iego siłę zbroyną do wysokiego stopnia niepospolitey chwały, gdyby omieszkał, wcześnie naydzielnieysze przedsięwziąść środki, tak do odwrócenia napaści, którey iuż nie dawno doświadczył, iako też nieprzyiaznych działań wymierzonego przeciwko niemu nieprzyiaznego związku. J. K. M zlecił przeto niżey podpisanemu, hrabiego Wedel Jarlsberga, i barona Ehrenswärda, urzędownie uwiado-

wić, że tymczasowe embargo na wszystkie duńskie i szwedzkie okręty w portach posiadłości Króla Jmć W. Brytanii nałożonem zostało. Przedsiębiorąc iednak te śrzodki, J. K. M. dołoży staranności, aby naymnieyszego przykrego y ostrego kroku przeciwko niewinnym osobom nie użyniono. Król Jmć szczerym zawsze pała żądaniem, żeby okoliczności, które go do tego kroku zniewoliły, oddalić można, i żeby mógł powrócić do związków dawnych z dworami sztokolmskim i kopenhagskim, i które niegdyś pomiędzy niemi trwała, nim tę wzaiemną przyiaźń terażnieysze wskrzeszenie dawnieyszych pretensyy przerwało.

Podpisano *Grenwille.*

Z Bruxelli d. 5. Lutego.

Przeszłey nocy przebiegł tędy znowu kuryer z Petersburga do Paryża iadący. — Podług doniesień z Kale, przybyły tam z Anglii na d. 2 depesze, które natychmiast przez kuryera do ministra związkków zagranicznych do Paryża posłane zostały. Mówią tu teraz o nowym poczwórnym aliansie, który ma między rozmaytemi nastąpić mocarstwami. — Jeżeli inne nie przeszkodzą okoliczności, woyska rossyyskie we Francyi w Marcu swóy powrót do oyczyzny rozpoczną.

Z Berlina d. 10. Lutego.

Neapolitański minister stanu, Xiążę Bellmonte Pignatelli, przybył tu z Petersburga.

Ludwik Bonaparte wyiechał z tey stolicy d. 6 t. m.

Na dniu 7 t. m. zabrała nam tu śmierć naszego nader sławnego współziomka, Daniela Mikołaia Chodowieckiego, równie z przymiotów artysty iako i ludzkości szacownego. Pochodził on z familii polskiey, rodził się w Gdańsku d. 16 Październik 1726 roku, i od matki swey wdowy po kupcu Godefrydzie Chodowieckim do stanu kupieckiego był obrócony. W roku 1743 wysłała go matka do Berlina w handlu jego wuia Ayrer. Już na ów czas obracał on wszystkie wolne swoie godziny, na sztychowanie, któremu, porzuciwszy kupiectwo w roku 1754, zupełnie się poświęcił. — Wśród niepomyślnych okoliczności musiał się z swego utrzymywać zarobku, i wydoskonalenie samemu sobie był winien.

Z Rzymu d. 17. Stycznia.

Dowiaduiemy się z Rietti że Xżę Pignatelli przybył tam na dniu 9 i rozkazał aby dla 3000 piechoty i 1000 iazdy pod dowodztwem jenerała Bourcard kwatery przygotowano; woyska te będące w prowincyi Abbruzze odebrały rozkaz aby się udały na wzmocnienie korpusu jenerała hrabiego Damas, który do Toskanii wkroczył. W wielkiey iesteśmy obawie aby te nieprzyiacielskie Neapolitanow poruszenia teatru woyny do kraiow Papiezkich nie ściągnęły.

Jenerał Naselli zawołany od Króla Jmć Neapolitańskiego poiechał do Palermo. Kardynał wikaryusz wydał pod dniem 8 b. m. indult przez który Jego Swiątobliwość maiąc wzgląd na drogość oliwy dozwala wszystkim w ogulności ieść z mięsem nawet w wigilie.

Przez Brewe na dniu 21 Listopada wydaną hrabia Cassis Faraon urodzony w wielkim Kairze do zaszczytu, Xcia podwyższonym został.

Wydany świeżo edykt zabrania noszenia kokard, wyięci są od tego zakazu ministrowie zagraniczni i osoby maiące prawo noszenia kokardy Papiezkiey.

DODATEK

DO N^ru^ 16.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srzodę Dnia 25. Lutego 1801.

Z Paryża d. 4. Lutego.

Z taką tu pewnością oczekuią zawarcia pokoiu, iż iuż ubiory dla doboszow i głosicieli (Heroldow) maiących go obwoływać wygotowano, a Ruggieri nad zrobieniem feierwerku z tey okoliczności śpiesznie pracuie, który rząd na uroczystość pokoiu dadź postanowił; dodaią iescze, że na końcu teraźnieyszey, lub pierwszych dni przyszłey dekady, święto to obchodzone będzie. Z tey okoliczności papiery rządowe co dzień w górę idą, wczoray stały iuż 60 za sto. — List kapitana Gill pod d. 30 Stycznia z Belle Ilse wyspy przy brzegach dawney Bretanii leżącey donosi, że tam odkryto spisek na oddanie Anglikom tameczney twierdzy i wyspy. Działa zagwożdzone, officerowie powięzieni, i wśrzód zamieszania Anglicy wpuszczeni bydź mieli. Spisek ten przez iednego kaprala odkryty został, który od sprzysiężonych dostał 24 fr. — Uwiadomił on o tem Jenerała Quentin bywszego kommendanta Marsylii. Naygłownieyszemi onego sprawcami byli dway żołnierze Comtois, Kobbe od regimentu niegdyś Walsh, którzy służyli dawniey pod dowodzcą szuanów Georges. — D. 1 t. m. szef brygady Fercy, i ob. Maugourit adiutant jenerała Monnier, który oblężeniem Werony dowodził, oddali ministrowi woiennemu 7 chorągwi zabranych w tem zdarzeniu na Austryakach. Pierwszy konsul iuż od 2 dni bawi się w Malmaison. Ministrowie; którzy wczoray mieli z nim rady odbywać, musieli się tam udadź.

Kaper, Wuy Tomasz z Rochelli, przyprowadził do Bordeaux okręt angielski Leander, od 600 beczek z Jamaiki powracaiący; wartość iego iest szacowana 1½ miliona frankow.

Pokóy z Elektorem Bawarskim, iescze do skutku nie przyszedł. Przedmiotem wynadgrodzenia, którego Elektor żąda, maią bydź niektóre biskupstwa w cyrkule bawarskim znayduiące się — Ze względu na Cesarza Niemieckiego, maią się iescze z tem wstrzymać. — Na wyszłey z Brestu d. 3 t. m. eskadrze od 7 liniowych okrętów i 2 fregat znayduią się jenerał Sahuguet i radca stanu Lescallier. — Anglicy znowu nasze rybackie statki zaymuią. Umarł w Padwie d. 11 Stycznia sławny muzyk Cimarosa. — Podczas posiedzenia trybunatu na d. 2 t. m. trwały ciągle spory względem proiektu ustalenia szczególnych sądów. Nakoniec wczoray ten spór

zakończony został: proiekt 49 głosami przeciwko 41 przyięto. Spór ten niemal podzielił na dwie strony trybunat, i nacechował one iako przyiaciół i nieprzyiaciół rządu. W obu znaleźli się ludzie umiarkowani, którzy ogień ten w swoim zatleniu przydusić starali się, ale były razem i zapalone głowy, które go ze wszystkich sił rozdymały. Chenier malował rażcę stanu podaiącego ten proiekt, iako dążącego do samowładztwa. Girardin uważał wszystkich za anarchistów, którzy się do tego proiektu nie przychylali. — Wczoray pokazało się tu małe pisemko pod tytułem: *Uwagi*, gdzie oskarża pisarz metafizyków o to (wiadomo, że od 18 brumaire nazwisko to znanym i w rewolucyi wsławionym mężom dawano) iż część trybunatu przyięciu proiektu sprzeciwiała się. Zarzucaią tam metafizykom, że są nieprzyiaźni rzadowi, który ich na zasłużoną bezczynność skazał; że cały ich opór przeciwko oycowskim i prawdziwie republikanckim rządu zamiarom nie ma inney zasady iak swoią zawiść przeciwko pierwszemu konsulowi, który iednak lud francuzki będzie umiał przeciwnym uczynić rozumowaniem tych 15 ciemnych metafizyków.

Ob. Thevedaut podał pierwszemu konsulowi, z okoliczności ocalenia iego w trzech głównych niebespieczeństwach na stępuiące parę pięknych łacińskich wierszy:

Te petit ense scelus, fluctu mare, tartara flammis,
Arma, ratem, currum, ter Deus ipse regit.

Toż po Polsku.

W cię wał morza, miecz zbrodniów, ogień piekieł godzi,
Z tobą, broń, i poiazd trzykroć sam Bóg wodzi.

Z Hanau d. 3. Lutego.

Wiadomości z Berlina donoszą, że Anglia wszystkiego dokłada dla zapewnienia sobie przyiaźni Prussy Angielski poseł w Berlinie, lord Carysfort, uczynił imieniem Króla swego, dworowi pruskiemu, nayżywsze przełożenia względem przystąpienia do umowy neutralności. Król Angielski, wyraża wspomniony poseł, nic bardziey nie pragnie iak wciągłey przyiaźni z Królem Pruskim zostawać, którego wysokie zasady i związki krwi do osoby Króla Jmć Pruskiego ściśle łączą. Pruskiemu posłowi w Londynie, baronowi Jakobi, w podobneyże treści od ministerium angielskiego została nota podana. Z tem wszystkim Francya i Rossya nalegaią zapewne, żeby także niemieckie porty dla Anglii zamknięte zostały, a łatwo sobie wystawić można, co polityczna zgoda dwoch tak potężnych mocarstw do karać zdoła. Ze wszystkich stron iest Anglia muszona, żeby opuściła z swey wielkości i przystąpiła do pokoiu. Rossyyski monarcha iest szczególniey czynnym w przedsiębraniu srzodkow przeciw Anglii i wspieraniu wszędzie życzeń francuzkiego rządu.

Z Sztokolmu d. 27. Stycznia.

Od powrotu Króla Jmć z Petersburga, w wydziale woiennym czynią wielkie przygotowania. Naywyższy wodz floty hrabia Wechtmaister został tu przywołanym z Karlskrony, aby był przytomnym radom, względem przedsięwziętego na morzu uzbroienia, i do nich zdaniem swoim mogł się przyłożyć. Okręty liniowe i fregaty, które Szwecya podług ugody neutralności obowiązała się przystawić, będą zostawać pod rozkazami barona Palmkwista. Jeżeli

okoliczności tego wymagać będą, tedy 2 wielkie ieszcze oddziały floty przybrzeżney, każdy od 50 zbroynych okrętow za otwarciem się zdolney do żeglugi pory, maią bydź w pogotowiu do posługi na Sundzie. Kontra admirałowie niebieskiey bandery Rosenstein i Trese są dowodzcami ieden na szońskiey, drugi zaś na gotenburskiey dywizyi tey floty mianowani.

Woysko lądowe od 20,000 ludzi ma się niezwłocznie do dwoch wielkich obozow zgromadzić, z tych ieden w szońskim, drugi w pobliżu Gotenburga ma bydź założony. Zapewniaią że Król w swoiey osobie wspomnionemu woysku ma dowodzić, które tym czasem zostanie pod rozkazami barona Tolla. Pod nim dowodzą jenerał maior, baron Cederstrom, szońskim, a jenerał maior baron Kurpelan Gotenburskim obozem. Dodawszy do tego woyska przeznaczone na obsadzenie flotty, liczyć można 30,000 ludzi będących w poruszeniu; procz tego milicye kraiowe odebrały rozkaz aby do dalszych rozporządzeń były w gotowości do drogi. Jenerał baron Toll i admirał Kronstadt, którzy, pierwszy iako woienny, drugi iako morski minister, uważani bydź mogą, wyieżdżaią z tąd w przyszłym tygodniu dla kierowania uzbroianiami w Karlskronie, tudzież południowych i zachodnich prowincyach państwa. — Z Rossyi mamy pewną wiadomość, że daleko większa siła morska i lądowa, nad umowioną przez ugodę neutralności iest do działania gotowa, w przypadku gdyby iakie obu mocarstwo przeciwko połnocnemu związkowi neutralności nieprzyiaźne kroki przedsięwziąć miało. — 3 z Anglii przybyłe okręty nadspodziewaną przywiozły wiadomość, że we wszystkich portach angielskich na znayduiące się szwedzkie i duńskie kupieckie okręty przy ich odieździe włożone zostało embargo, przed którem one umknęły. Wiadomość ta w tuteyszym dworze i giełdzie tem większe sprawiła wrażenie, iż ani Szwecya, ani Dania naymnieyszego do takowey nieprzyiaźni Anglii niedały powodu i tylko iedynie prawa neutralności które podczas amerykańskiey woyny roku 1780 ustanowione były, w zupełności utrzymać chciały.

Na gotenburskich przybrzeżach złożono na składach do wywozu 400,000 beczek solonych śledzi. Nigdy połow korzystnieyszy dla naszego kraiu nie był, iak tego roku. Wiele tysięcy ubostwa znalazło w nim swoie utrzymanie.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 24 Lutego 1801

Korzec Pszenicy .	zł. pol.	38	do 40.
— Żyta . .	— —	27	— 29.
— Jęczmienia .	— —	16	— 17.
— Owsa . .	— —	8	— 9.
— Grochu . .	— —	23	— 25.
— Kaszy iaglaney .	— —	39	— 40.

DONIESIENIA

Z dyrekcyi Ces. Krol. państwa kameralnego Niepołomskiego podaie się do wiadomości, iż nie daleko Starostwa Dobczyckiego w Bocheńskim Cyrkule znayduiące się woytostwo Kornadka na dniu 9 Marca 1801 w Niepołomskiey dyrekcyiney kancellaryi o godzinie 9 zrana na 3 po sobie następuiące lata to iest od dnia 24 Junii 1801 aż do 23 Junii 1804 w possessyą wypuszczone będzie.

Za prætium fisci będzie wzięta teraźnieysza intrata w summie . 129 Zł.R.

Licytowania ochotę maiący maią się na tym wyżey wyrażonym dniu znaydować i 10tą częścią od wyżey wyrażoney summy na vadium z sobą przynieść, bez ktorego nikt do licytowania przypuszczonym nie będzie.

Kondycye kontraktowe każden ochotę licytowania maiący, może przed i wczasie licytacyi sobie w tuteyszey *Kancellaryi* obaczyć
W Niepołomicach dnia 30 Januarii 1801.
de Nossberg.

Przywołanie. Z Strony C. K. Nadworney Kommissyi na Galicyą zachodnią oznaymuie się niniey-szym Szymonowi Łukowskiemu i Kazimierzowi Borowskiemu ze wsi Malczowa w cyrkule radomskim, ktorzy się bez otrzymanego pozwolenia za granicę wynieśli, ażeby w ciągu 4 miesięcy od daty ni-nieyszego przywołania do kraiu powrocili, inaczey albowiem oczekiwać maią, że się naprzeciw onym iak z emigrantami według przepisu praw postąpi. W Krakowie d. 16 Grudnia 1800.

Cytacya edyktalna, Kasprowi Tomsikowi oraz tegoż żonie Salomei, tudzież braciom Kazimie-rzowi i Mateuszowi Ziemieckim z Laskarzewa w cyrkule Radzyńskim, ktorzy się bez pozwolenia za granicę wynieśli, czyni się ninieyszym z strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi na Gali-cyą zachodnią wiadomo, ażeby w ciągu czterech miesięcy od dnia obwieszczenia ninieyszego Edyktu do domu powrocili, w przeciwnym razie bowiem z niemi iako z emigrantami wedle przepisow exy-stuiących postapi się. W Krakowie d. 15 Grudnia 1800.
Jan Nepom. hrabia de Trautmannsdorff
J. C. K. Mci pełnomocny nadworny kommissarz.
Augustyn Reichmann de Hochkirchen.
Chrystyan hrabia Wurmser.

Cytacya edyktalna. Od C. K. pełnomoaney Zadworney Kommissyi na Galicyą Zachodnią czyni się ninieyszym wiadomo wyszłym za granicę wraz z żonami poddanym Janowi Łysiakowi i Andrzeiowi Korkowi do dominium Brzyścia w cyrkule radzyńskim należącym, ażeby w ciągu czte-rech miesięcy od daty publikacyi ninieyszego Edyktu do domu powrocili, przeciwnie albowiem we-dług ostrości praw z onemi postąpiono będzie. W Krakowie d. 17 Grudnią 1800.
Jan Nepomucen hrabia de Trautmansdorff.
J. C. K. M. pełnom. kommiss. nadwor.
Augustyn Reichmann de Hochkirchen.
Chrystyan hrabia de Wurmser.

Nomine Cæs. Regii Fori Nobilium Lublinensis in Regno Galiciæ Occidentalis Mfov Vincen-tio Poniatowski Varsaviæ domicillanti, Medio præsentis Edicti hisce insinuatur, quod nimirum Curator ad lites massæ Cridariæ Joannis Comitis Ostrorog advocatus Kretowicz, ad forum hocce ad-versus eum in causa pro restitutione prætiosi Ponticarii aut solutione 802 duc. 4 fl. p. c. s. c. sub præs. 21 9bris a. c. N. 14258 Libellum porrexerit, judiciique opem, quo ad id justitia exigit, implorave-rit. Cum autem Forum hocce ob suam a C. R. hæreditariis Terris absentiam ipsi hic loci degentem ad-vocatum Ratynski ipsius periculo, & impendio, qua curatorem constituerit, cumque etiam Lis con-testata in conformitate præscripti pro C. R. hereditariis terris judiciarii codicis agitabitur, atque etiam terminabitur, & cui actio hæc ad excipiendum in termino legati 90 dierum communicatur ideo ipse eum in finem admonentur ut vel curatori dato, si quæ forte haberet juris sui adminicula tem-pestive transmittat vel denique alium quempiam mandatarium constituat Foroque huic denominet & pro ordine prescripto ea juris adhibeat media, quæ ad sui defensionem maxime efficatia esse judi-caverit, utpote quod secus adversas fors cunctationis suæ sequelas sibimet ipsi imputandas habebit, ita enim santiunt præscriptæ pro Cæs. Reg. hæreditariis Terris Leges.
Witorff.
Einberg.
Gruszecki.

Ex Consilio C. R. Fori Nobilium Lublinensis in Regno Galiciæ Occiden. Datum Lublini d. 25 9bris 1800.
Dostenberg.

Cytacya edyktalna Z C. K. pełnomocney nadworney kommissyi na Galicyą zachodnią napomina się ninieyszym poddanych Łaskarzewskich Dominika Paliwodę i Grzegorza Gładysza za granice wy-szłych, ażeby Ci w ciągu czterech miesięcy od dnia publikacyi ninieyszego Edyktu niezawodnie po-wrocili, ile inaczey oczekiwać maią, że naprzeciw onym wedle przepisu praw postąpi się.
W Krakowie d. 15 Grudnia 1800.